

DIZAJNERSKA ZVIJEZDA **SLAVIMIR ST**

UŠAO U POVIJES KNJIGAMA KOJE

Piše:
IME
PREZIME

Knjigama koje nije napisao, beogradski autor Slavimir Stojanović je ušao u povijest, barem regionalne književnosti. I to na veliko - ali bukvalno na veliko: debitirao je sa stotinu naslova i sve ih, za jednu večer, predstavio na nedavno završenom Sajmu knjiga i autora u Puli.

Inače, kada se ne bavi prozom, poezijom, esejistikom, publicistikom i self-help literaturom kao, uz ostalo, fizičkim radom, Stojanović je ugledni dizajner sa dugogodišnjim stažom i nizom, zbilja nizom, svjetskih priznanja. Prema „New Masters of Poster Design for Next Century“ monografiji iz 2006. godine, jedan je od

trideset najboljih na svijetu. U međuvremenu je i Futro, kako se predstavlja kada se ne bavi oglašavanjem, već umjetnošću. A kada se njome bavi, e onda je to, kao u Istri, spoj gega, davanja novog smisla predmetima – ali bez prenemaganja u kojem se od publike očekuje da shvati kako metla sa slomljenom drškom na zidu i kofer kojem je pokvaren zatvarač ispod nje, znače pročišćenje putovanjem – i future retro koncepta po kojem se i nazvao.

ČITANJU NE SLUŽE, PA NE TREBA KOMPLICIRATI

Slavimir Stojanović je, dakle, u Istru došao sa točno stotinu knjiga koje nije napisao, ali to, naravno, uopće nije bio razlog i da ih ne objavi. Time je, za-pravo, zaokružio i materijalizirao

izložbu dnevnih izdanja knjiga sa Facebooka, te opet opravdao svoj retro futurizam. Sve te, dakle, knjige imaju što i druge: korice, naslovnice, ime autora, naziv biblioteke u kojoj izlaze, broj i godinu izdanja, papir... Samo nemaju slova. Uostalom, čitanju i ne služe, pa nema potrebe da se komplicira. Sto-

Sve te, dakle, Stojanovićeve knjige imaju što i druge: korice, naslovnice, ime autora, naziv biblioteke u kojoj izlaze, broj i godinu izdanja, papir... Samo nemaju slova, ali to, naravno, nije bio razlog da ih ne objavi

STOJANOVIĆ ODAO POČAST REGALIZMU

T KNJIZEVNOSTI NIJE NAPISAO

Stojanovići su radovi kao sabrana djela, recimo, Lajosa Zilahyija nekada. Može i kao, u sretnijim kućama, Miroslava Krležu, Ive Andrića, Meše Selimovića... Dalje dopisati prema vlastitom sjećanju.

Nekada davno, dok su se sve stvari, od perlice za rublje do kauča, pravile da budu glomazne i da traju, u doba kada su ovlaštteni majstori sklapali krevete i police, regali su bili nezostavni dio namještaja. I bili su ogromni, zauzimali dobar komad prostora u dnevnim sobama, te imali mjesto za televizor i dio za knjige; knjige koje su se svojim dimenzijama savršeno uklapale: ostajalo je, kada se jednom stave, prostora tek da se poneka izvuče. No, to se, uglavnom, nije

radilo. Knjige u regalu svoju su svrhu ispunjavale stajanjem u regalu. Nerijetko su i birane tako da odgovaraju boji tog nezgrapnog klona ormara, police, stalaže i niza otvora do dana današnjeg nepoznate namjene.

KAO NEKA VAZA, ČUP ILI KRISTALNA ČAŠA IZA VRATA

Ukoliko, što se dešavalo, trgovački putnik – oni su, je li, distribuirali literaturu za gledanje, najčešće po poduzećima i preko sindikata, može i na rate – nije imao ama baš niti jednog pisca u odgovarajućoj nijansi, išlo se kod stručnjaka, knjigovezaca, da to malo poprave, prekriju ime autora i djela, što se, naravno, nije smatralo važnim. Izložbom nenapisanih knjiga, Stojanović je, dakle, napravio posvetu regalizmu: knjizevnosti

NEPOTREBNI
Knjiga kao predmet i tekst na papiru mladima su strani i nepotrebni koliko i pisaci strojevi vlasnicima računala

koja je imala istu ulogu kao neka vaza, čup, milje ili kristalne čaše na policama iza vrata od, ako mora mutnog, a bolje običnog stakla, da se vide kad stignu gosti. Te se čaše, je li, nikad nisu koristile, iz njih nitko nikad nije popio ništa, baš kao što se i one knjige iznad njih nisu čitale. Vidljivo u regalu bilo je za nekadašnju prosječnu obitelj dio regala kojima se mala zajednica predstavljala svojim posjetiteljima. Nevidljive su bile košulje i rublje, majice i ručnici koji će se izvaditi kada se stari poderu. Futrov regalizam – uh, kako dobro zvuči „Futrov regalizam“ - odgovara njegovoj maksimi „live today, think of tomorrow, remember yesterday“. Generacije koje danas sustav zlostavlja školskom lektinom već sad žive gore od generacija svojih roditelja, s tendencijom daljnjeg pogoršanja. Kad odrastu, završe i fakultete, jer što bi drugo mogli raditi nego studirati i tako odgoditi agoniju uzaludnih pokušaja traženja zaposlenja, velike su šanse da će spavati, da parafraziramo Milu Kekina, u sobi u kojoj su lijepili slike iz nekog svog Brava. Još kasnije, kao jedini i samim time sretni nasljednici stana iz 1964., zauzet će cijeli prostor i, ukoliko nije izbačen i zamijenjen nekim lakšim, manjim, funkcionalnijim komadom namještaja, zateći regal ili će, u boljem slučaju, tek malo boljem, svoje police morati popuniti. No, te generacije koje danas

sustav zlostavlja školskom lektinom su za knjige – čuli. Knjiga kao predmet i tekst na papiru, njima su strani i nepotrebni koliko i pisaci strojevi vlasnicima računala. Sve u ovoj eri za njenu djecu stanuje u gradu Google Chrome: tamo se igraju utakmice, ali sve, tamo se filmovi gledaju kada se čovjeku hoće, tamo je glazba, sve epizode neke serije, tamo je Wikipedia, već napisan kratak sadržaj „Povratka Filipa Latinovicza“, s bilješkom o piscu i opisom likova i svih pet tisuća osamsto šezdeset dva prijatelja i sugovornika. Kao i uvijek kod nas, najgore od svakog svijeta i doba se uvijek sretne, pa je tako knjiga bila predmet, samo ukrasni predmet i opet će – ako već nije, a ima razloga za strah da hoće. „Knjige koje nisam napisao“ je umjetnički odgovor na klimu u kojoj sve kao postoji, samo ničemu ne služi; spomenik sadašnjosti i hrvatske knjizevnosti koja također postoji, kao što postoje nakladnici, knjižare i književne večeri, ali je broj onih kojih se tiče, skoro pa proporcionalan broju onih što je i pišu. Futro je, dakle, pokazao što su ovdje knjige bile, što jesu i gdje će biti kada se osamoštale generacije 2.0., a da pri tome nije zauzeo pozu rezigniranog sveznadara, već sasvim suprotno, zabavnom učinio svojih stotinu djela i pojasnio na što je mislio beogradski pisac Slavoljub Stanković kada je rekao da je „Slavimirova umjetnost pametna“.

